

Egyéb ötletek

45/70
perc

7.1 Kakasmese, tyúkmese

7.1a Erre kakas, erre tyúk

Olvassuk el és tanuljuk meg az *Erre kakas, erre tyúk...* kezdetű magyar népi mondókát (Nagyszalonta [Bihar]! Majd játszunk szembekötősdit a gyerekekkel, ahol a bekötött szemű társuknak a mondókával jelzik a játékosok, merre keresse őket. Így a hang alapján kell a keresőnek tájékozódnia.

10
perc

Erre kakasmese, arra tyúkmese. A gyerekek választhatnak, hogy melyiket szeretnék meghallgatni először. Akár titkos szavazást is rendezhetünk, ami így nagyon izgalmas lehet.

Variáció

Okos, jó olvasó osztállyal feldolgozhatjuk a két mesét csoportmunkában is. Így a gyerekek választása egyben csoportválasztás lehet. Egy mesére több csoportot is szervezhetünk, ha a gyerekek sokan vannak vagy a választásuk aránytalan. A kis csoportok olvassák fel a mesét (nyomtatva vagy digitális eszközzel, elérhető a reftantar.hu-n, a szöveggyűjtemény aloldalán)! Beszéljék meg a felvetődő problémákat (lásd alább), majd számoljanak be egymásnak: milyen bölcsességre tanította őket a mese?

7.1b Okostyúk

Olvassuk fel a gyerekeknek *Smelka Sándor Az okos tyúk* című meséjét, ami az „okostojás” gyerek képét vetíti az okos tyúk mesealakjába. Bizony, az okostelefonok idején gyakran előfordul, hogy a gyerekek többet tudnak, több információval rendelkeznek, mint a felnőttek vagy a gyerektársaik. De hogy lesz a sok információból, az okosságból okoskodás helyett bölcsesség? Mi a különbség az okoskodás, okosság és bölcsesség között? Beszélgessünk erről a mese példája alapján!

25
perc

7.1c Kakassziréna

Olvassuk fel a gyerekeknek *Bálint Ágnes Kacsakórus* című meséjének bevezető részét, ami Kukori, a kakas túlbuzgóságát figurázza ki! A meserészlet megtaláljuk a *Kukori és Kotkoda. A végtelen giliszta és más történetek* című kötet 33–36. oldalán (Móra Kiadó, Bp., 2010), eddig a párbeszédig:

25
perc

– *Ki korán kel, aranyat lel, kukurikúúúúú!*

– *Psszt! – ijedezett Kotkoda. – Nem akar mindenki aranyat lelni! Kiváltképp ilyen korán.*

7. tanegység

MIT AKARUNK ELÉRNI?

A modern kor problémáit szólaltatjuk meg egy kakas- és tyúkmesén keresztül.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Szembekötősdit mondókával

Sorrendválasztás vagy csoportmunka

Mesehallgatás vagy -olvasás

Problémafeltáró beszélgetés (és beszámoló)

Versolvasás változó hangmagassággal

MIRE VAN SZÜKSÉGÜNK ÉHHEZ A FELADATHOZ?

Multimédiás eszköz (a szövegek elérhetők a reftantar.hu-n, a szöveggyűjtemény aloldalán)

Csoportmunka esetén nyomtatott szöveg

JEGYZETEIM

Beszélgessünk arról, hogy miért ébredt Kukori ilyen korán! Miután felkelt, mi volt az első dolga? Mi volt a második? És mi volt a harmadik?

Mi a véleményetek, jól tette, hogy felébresztett mindenkit a környéken, vagy nem? Szerintetek igaza van a közmondásnak: „Ki korán kel, aranyat lel”? Miért igen, miért nem?

Vedd figyelembe!

A közmondás abban a korszakban született, amikor a fizikai munka adta a megélhetés alapját, akár paraszti, akár kézműves munkáról legyen szó. Nem voltak még gépek, a munka jelentős részét az emberek végezték el, állatok segítségével.

A munka rendje sokkal inkább a természet rendjéhez igazodott, így aki korán kelt, az idejében hozzá tudott kezdeni az állatok etetéséhez, majd a többi munkájához. Aki ezt elhanyagolta, annak az meg is látszott a gazdaságán, a környezetén.

Ma már rengeteg munkát elvégeznek helyettünk a gépek, és az életritmusunkat nem feltétlenül a paraszti gazdálkodás szabályozza. Van, aki szorgalmasan, odaadóan végzi a munkáját, mégsem hajnalban kel, hanem mondjuk a délutáni vagy esti műszakra megy be a gyárba. Nem beszélve az éjszakai ügyeletről a kórházakban vagy a mentőknél, akik bármikor szirénázhatnak. Úgyhogy ma már óvatosabban kell bánnunk ezzel a közmondással, nem válhat ítélezéssé vagy kényszerrel. Az életmódváltozásnak ezt a problémáját tárja elénk a mese bölcs humorral, megértéssel.

7.1d Kakashangon

Olvassuk fel **Tamkó Sirató Károly** *A kis kakas* című versét! Majd olvassuk el úgy, hogy senkinek se sértse a dobhártyáját és ízlését: ne a hangerő fokozásával (szirénázva), hanem a hangmagasság emelésével (énekelve)!

Három szólamot is alkothatunk, ahova hangmagasság szerint osztjuk be a gyerekeket, és egymásnak adják a szólamok a hangot:

- mély hang (alt): 1–3. sor,
- középhang (mezzo): 4–6. sor,
- magas hang (szoprán): 7–9. sor.

10
perc

JEGYZETEIM